

РЕШЕНИЕ

№ 17

гр. Ямбол, 06.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря Пенка Г. Узунова
като разгледа докладваното от Яна В. Ангелова Въззивно гражданско дело № 20232300500502 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК, във вр. с чл.17, ал.5 от ЗЗДН.

Образувано е по въззивна жалба на Д. И. С., действаща лично и като настойник на И. С. И., чрез пълномощника адв. М.Г. от АК- Ямбол, против Решение № 559 от 13.11.2023 г., постановено по гр.д. № 1774/2023 г. по описа на Ямболския районен съд, с което е отхвърлена като неоснователна молбата на Д. И. С. лично и в качеството ѝ на настойник на И. С. И., двамата от с.***, общ.***, обл.***, ул.****№ **, за постановяване на мерки за защита по реда на Закона за защита от домашно насилие срещу С. С. М. от с.***, общ.***, обл.***, ул.**№ ** вх.**ап.** и на основание чл.11, ал.3 ЗЗДН Д. И. С. е осъдена да заплати в полза бюджета на съдебната власт по сметка на Районен съд Ямбол държавна такса в размер на 25.00 лева.

Според оплакванията на въззивниците обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно поради нарушение на материалния закон, необосновано и постановено при допуснато съществено процесуално нарушение. Счита се, че при постановяване на решението съдът е извършил неправилна преценка на събраните по делото доказателства, като ги е тълкувал превратно в полза на ответницата. Оспорени са изводите на районния съд, че по делото липсват категорични данни ответницата да е разпространявала слухове относно произхода на нейния брат, като е дал вяра на неверни твърдения на ответницата, с които е релевирала изгодни за себе си факти, които по никакъв начин не оборват твърденията на молителите за нанесен им системен психически тормоз. Твърди се превратно тълкуване и на показанията на разпитаните по делото свидетели в полза на ответницата, като се сочи, че показанията на свидетелите не отричат и не оборват факта, че между страните има сериозен конфликт и че ответницата разпространява обидни твърдения относно произхода на брат си. Допуснатото от ЯРС съществено процесуално нарушение според въззивниците, е свързано с това, че депозираната от Д. И. С. в качеството ѝ на настойник на И. С. И. е следвало да бъде присъединена към първоначалната молба и да бъде

издадена заповед за незабавна защита и на конституирания като пострадало лице И. С. И.. По изложените във въззивната жалба съображения въззивниците настояват за отмяна на обжалваното решение и постановяване на ново решение, с което молбите им за закрила от домашно насилие да бъдат уважени и в тяхна полза да бъде издадена заповед за защита, като на ответницата С. С. М. бъдат наложени мерките по чл. 5, ал.1, т.1, т.2 и т.3 от ЗЗДН за срок от осемнадесет месеца. Претендират присъждане на направените от тях разноски пред двете съдебни инстанции.

Въззиваемата С. С. М. с подадения писмен отговор на въззивната жалба оспорва същата като неоснователна. Счита, че при постановяване на обжалваното решение ЯРС правилно е кредитирал показанията на разпитаните по делото свидетели, въз основа на които е извел извод, че същите не подкрепят изложеното от молителите в техните молби и декларации по чл.9, ал.3 от ЗЗДН, а единствено установяват влошени отношения между страните и повода за това. Твърди се, че ЯРС е извършил законосъобразно преценка на декларацията по чл.9, ал.3 от ЗЗДН, като е приел, че съдържанието ѝ е опровергано от събраните по делото гласни доказателства. За правилен се прецени извода на ЯРС за липсата на извършено емоционално и психическо насилие от страна на въззиваемата над въззивниците на посочените в молбите дати, по време и начин, описан в същите. По тези съображения въззиваемата С. М. настоява въззивната жалба да бъде оставена без уважение като неоснователна, като заявява искане за присъждане на разноски пред въззивната инстанция.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция въззивницата Д. И. С. се явява лично. За двамата въззивници се явява пълномощникът им адв. Г., която поддържа жалбата.

Въззиваемата С. С. М. се явява лично в съдебно заседание, оспорва жалбата по съображения, изложени в писмения отговор и моли съдът да потвърди решението.

ЯОС намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена от легитимирана страна и в срока по чл.17, ал.1 ЗЗДН, поради което следва да се разгледа по същество.

За да се произнесе, въззивният съд установи следното:

Първоинстанционното производство е образувано по молби на Д. И. С. действаща лично и в качеството ѝ на настойник на И. С. И., двамата от с.****, с които е отправено искане за налагане на ответницата С. С. М. мерки за защита от домашно насилие на основание чл. 5, ал.1, т.1, т.2 и т.3 от ЗЗДН- ответницата да бъде задължена да се въздържа от извършване на домашно насилие спрямо молителите, да ѝ бъде забранено да приближава жилището, местата за отдых и социални контакти на молителите на разстояние по- малко от 200 метра, за срок от 18 месеца, като при уважаване на молбата съдът да издаде заповед за защита срещу домашно насилие. Молбите са обосновани с извършени актове на домашно насилие от ответницата спрямо молителите на 10.07.2023 г. и на 11.07.2023 г. Поддържа се, че на първата дата- 10.07.2023 г. около 10.00 ч. С. М. се доближила до оградата на двора, в който живеят молителите и започнала да крещи и обижда молителката и сина ѝ, като казала на сина ѝ: „Ти не си син на моя баща! Ти си син на Х.-Ч.! Какво правиш в този двор, като не си от баща ми, а си от друг баща?“. Ответницата започнала да крещи на молителката, като я обиждала по най- грозен и унизителен начин, като ѝ казала: „Простачке! Ти си публична курва. Цялата бригада на ТКЗС-то те е прекарала! Синът ти е от друг баща, не е от моя“. На следващия ден- 11.07.2023 г. около 11.00 часа ответницата отново отишла до оградата и започнала да крещи на брат си: „Какво правиш в този двор, като не е от баща ти! Ти си от друг баща!“ Продължила със следните думи: „Простаци“, „Ненормалници“, няма да спра докато не ви унищожа като хора“.

В сезиращите съда молби е посочено, че ответницата С. М. е дъщеря на молителката Д. С. и сестра на молителя И. И.. Последният бил поставен под пълно запрещение, а за негов настойник била назначена майка му- Д. С.. В молбите се сочи, че

отношенията между страните били влошени от м. април 2021 г., след смъртта на Стоян Спасов- съпруг на Д. С. и баща на И. И. и С. М., като последната започнала да предявява претенции по отношение на наследствените си права, които не били оспорени от останалите наследници, държала се грубо, арогантно и агресивно, вдигала скандали, упражнявала и физическо насилие над майка си, като я блъскала и удряла. Сочил се, че след множество сигнали в полицията и в кметството на селото, била издадена заповед за защита на Д. С. по гр. д. № 2437/2022 г. по описа на ЯРС, но след изтичане на срока на наложените с нея мерки за защита, ответницата отново възобновила предходното си поведение, в резултат на което молителите изпитвали страх, срам и ужас. Засилила агресивното си поведение и спрямо брат си- втория молител, като му крещяла, обиждала го, снимала го с камерата на телефона си без негово съгласие, заплашвала го, че ще направи така, че да спрат да му изплащат инвалидната пенсия, която му била отпусната.

Към молбата са представени декларации по чл.9 ЗЗДН, подадени лично от Д. И. С. и в качеството ѝ на настойник на поставеният под пълно запрещение неин син И. С. И., в които са изложени фактически твърдения, идентични с тези, изложени в молбите, с които съдът е сезиран, относно актовете на домашно насилие спрямо двамата молители от 10.07.2023 г. и 11.07.2023 г.

В депозирано по делото писмено становище, ответницата е оспорила молбите и изложените в тях фактически твърдения, като по същество е твърдяла липсата на извършен от нея актове на домашно насилие върху двамата молители. Описала е фактическа обстановка на случилото се на 10 и 11 юли 2023 г., твърдение, че на същата дата не тя, а молителката Д. С. е извършила актове на домашно насилие спрямо нея. Пространно е описала установените между страните отношения след смъртта на баща ѝ, включително е изложила и твърдения за полагани грижи от нейна страна към молителката С. във връзка със здравословни проблеми на същата, представила е писмени доказателства за направени от нея разходи за лечението на майка ѝ. Настояла е за отхвърляне на молбата като неоснователна.

С постановеното по спора решение ЯРС е приел, че по делото не е установено ответницата да е осъществила сочените в молбата и декларацията по чл.9 ЗЗДН актове на домашно насилие спрямо молителите, поради което с постановеното решение, предмет на обжалване, е отхвърлил като неоснователна молбата на Д. И. С. действаща лично и в качеството ѝ на настойник на И. С. И., за налагане на ответницата С. С. М. мерки за защита от домашно насилие на основание чл. 5, ал.1, т.1, т.2 и т.3 от ЗЗДН. Съдът е приел, че отношенията между страните са изключително влошени във връзка с възникналия между тях спор за наследствено имущество. Приел е, че представените по делото декларации по чл.9, ал.3 ЗЗДН се ползват с формална доказателствена сила съгласно чл.13, ал.3 ЗЗДН, но по делото от страна на молителите не са били ангажирани доказателства в подкрепа на изложеното в молбите и декларациите към тях за осъществени конкретни актове на домашно насилие от страна на ответницата на процесните две дати. При анализ на гласните доказателства, събрани чрез разпита на свидетелите П., К. и Д., първите двама от които длъжностни лица- полицейски служител и кмет на селото, съдът е приел, че в показанията на тези свидетели не се съдържат конкретни данни за извършени от ответницата спрямо двамата молители актове на домашно насилие по посочения в молбите и декларациите на последните начин, време и място.

Фактическата обстановка по делото е правилно е разкрита от районния съд със събраните пред този съд доказателства, която е непроменена и пред въззивната инстанция.

Установено е от представеното копие на удостоверение за наследници изх. № 94 от 13.06.2022 г. на кметство с.****, че ответницата С.С.М.. е дъщеря на молителката Д. И. С. и сестра на молителя И. С. И..

По делото е установено, че молителя И. С. И. страда от психично заболяване, по

повод на което е поставен под пълно запрещение и за негов настойник е назначена неговата майка- молителката Д. И. С., което е видно и от Удостоверение изх. № 9400- 4695 от 05.11.2021 г. на община ****.

От ответницата С. М. са представени писмени доказателства, установяващи здравословното състояние на молителката Д. С., които са относими към период, предшестваш датите на твърдяните по делото актове на домашно насилие, както и доказателства за направени разходи от страна на ответницата за лечението на майка й.

Представено е писмо изх. № 9400-2008 от 20.06.2023 г. на община ****, адресирано до ответницата С. М., с което същото е уведомена, че Д. С. желае да бъде прекратено качеството и на настойник по право на сина, както и че Органа по настойничество и попечителство при община **** е открил процедура по учредяване на настойничество над И. С. И.. По делото не са представени доказателства за финализиране на процедурата.

Между страните по делото е било водено и приключило и друго производство по реда на ЗЗДН по гр.д. № 2437/2022 г. по описа на ЯРС, за което не са представени доказателства, като не са събрани от съда служебно такива, но този факт следва да се приеме за безспорен с оглед становищата на страните по делото.

Пред районния съд са събрал и гласни доказателства- показанията на свидетелите С.П.- полицейски инспектор на с.****, Д.К.- кмет на с.**** и С.Д.- без родство със страните, жител на селото.

Свидетелят С.П. в показанията си е поддържал, че проблемите между страните датирани след смъртта на съпруга на молителката Д. С. и същите били по повод наследствен имот, в който живеели двамата молители. Оплаквания пред полицейския служител имало и от двете страни, като молителката Д. С. сочила, че ответницата влиза в имота без да има право на това и влизала в пререкания с живущите там нейна майка и брат. От своя страна ответницата по молбата се оплаквала, че не е допускана до имота. Свидетелят бил запознат с издадената заповед за защита против ответницата както по предходното гражданско производство, така и по настоящото, във връзка с които били съставени протоколи за предупреждение да не приближава имота на молителите, като не били констатирани нарушения на предупреденото лице. Свидетелят посочил, че не е присъствал на скандали между страните, не е възприел лично отправени между тях реплики, както и че не му е известно ответницата да е разпространявала данни относно произхода на брат си.

Свидетелят Д.К. в показанията си пред ЯРС също посочил, че отношенията между страните се влошили след смъртта на съпруга на молителката и баща на ответницата, като оплаквания пред него имало и от майката Д. С. и от дъщерята С. М.. Оплакванията от първата били, че дъщеря й а обижда, говори нецензурни неща, че има претенции за част до двора, който се намира непосредствено до блока, в който живее С.. Оплакванията на С. М. били за поставени строителни материали на общинска площ пред техни стопански постройки, били предприети мерки от общината, но конфликта продължил, като споровете били отново свързани с наследствения имот- кой какво да ползва, кой да сее, кой да бере гроздето, плодовете от дръвчетата, кой да ползва гаража и др. п. Пред свидетеля майката на ответницата споделила, че децата й не били от едни и същ баща, но твърдения в тази насока пред свидетеля от страна на ответницата не били заявявани. Свидетелят сочи в показанията си, че не е бил пряк очевидец на конфликтите между страните.

Свидетелят С.Д., допуснат до разпит на страната на ответницата, в показанията си е поддържал, че Д. С. и С. М. се нападали взаимно, оплаквали се една от друга, като свидетелят няма спомен каква е причината за това. Свидетелят сочи, че му е известно, че в селото подигравали ответницата, че брат й бил от друг баща. Свидетелят заявил пред Д. С., че в селото подиграват С., на което тя се учудила и му казала „И ти ли знаеш?“. Свидетелят е посочил, че не е бил очевидец на кавга между двете лица.

Други доказателства от значение за правния спор не са ангажирани, а останалите, които съдът не обсъжда, са неотносими към предмета на делото.

Окръжен съд–Ямбол, като взе предвид становищата на страните и техните възражения, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и в съответствие с правомощията си, регламентирани в чл.269 ГПК, намира следното от правна страна:

Обжалваното решение на ЯРС е валидно, допустимо и правилно.

Защита по ЗЗДН може да търси всяко лице, което е пострадало от акт на домашно насилие, осъществен спрямо него от лицата, изчерпателно посочени в чл.3 от закона. Целта на закона е да даде възможност на пострадалите да потърсят защита от съда чрез налагане на съответни мерки за въздействие спрямо нарушителите. В тази връзка, за да се предостави защита на определено лице трябва да се изследва въпроса дали по отношение на него е осъществен акт на насилие по смисъла на чл.2 от закона. Следователно молбата на молителите- въззивници в настоящото производство, следва да се разгледа в две посоки: 1) дали изложените факти могат да се квалифицират като форма на домашно насилие по смисъла на чл.2 от ЗЗДН и 2) дали по делото са събрани доказателства, от които с категоричност да се установява тяхното осъществяване. Според нормата на чл.2, ал.1 от ЗЗДН за домашно насилие се счита „всеки акт на физическо, сексуално, психическо, емоционално или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права“, извършени спрямо посочените в нормата лица. В разпоредбата на чл.3 от ЗЗДН лимитативно е очертан и кръгът от субектите, чиито действия се санкционират от този закон. Безспорно страните по делото попадат в обхвата на регулация при условията на чл.3, т.5 и т.6 от ЗЗДН, тъй като ответницата С. М. е дъщеря на молителката Д. С. и сестра на молителя И.Х..

Предвид изложеното съдът намира, че РС- Ямбол, е бил сезиран от активно легитимирани по смисъла на ЗЗДН лица, в преклузивния едномесечен срок и с фактически твърдения за осъществени действия от кръга на изброените в чл.2 от същия закон, намира, че молбата е процесуална допустима.

Съдът счита, че описаните в декларациите по чл.9, ал.3 от ЗЗДН и в молбите твърдения за случилото се на 10.07.2023 г. и на 11.07.2023 г. могат да бъдат квалифицирани като форма на психическо насилие, което по съществото си представлява въздействие върху психиката на дадено лице, с което му се причинява тормоз- като непристойно поведение, осъществявано през определен период от време, многократно или систематично и изразено чрез физически действия, писмено или устно, с жестове или други действия, извършени умишлено, които могат да накърнят физическата или психологическа цялост на друго лице. При психическо насилие отношението на едно лице спрямо друго, предизвиква попадането на последното в състояние на психологическа травма, която би могла да се изразява в тревожност, депресия и други форми на нервно разстройство. Формите на психическо насилие могат да включват вербална агресия, унижение, пренебрежение или всякакво друго нездравословно поведение, което може да намали самочувствието на жертвата на насилието, нейното достойнство и адекватно мислене и поведение.

Съгласно нормата на чл. 13, ал. 1 от ЗЗДН (ред. ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.), в производството по издаване на заповед за защита от домашно насилие са допустими освен предвидените в ГПК доказателствени средства и изрично посочените в чл.13, ал.2 от ЗЗДН такива- протоколите, докладите, оценката на риска и други актове, издадени от дирекциите „Социално подпомагане“, от Министерството на вътрешните работи, от лекари, както и от психолози, консултирали пострадалото лице; документите, издадени от доставчици на специализирани услуги за защита от домашното насилие; декларацията по чл. 9, ал. 3 от ЗЗДН.

В производството по ЗЗДН доказателствената тежест да установи наличието на

извършен от ответника акт на домашно насилие лежи върху молителя. Провеждането на това доказване е до голяма степен улеснено от законодателя, доколкото съгласно чл. 13, ал. 3 от ЗЗДН при липса на други доказателства за конкретни факти и обстоятелства, съдът издава заповед за защита и само на основание приложена декларация по чл. 9, ал. 3 от закона. Посочената норма обаче не създава презумпция за виновност на ответника и не дерогира общото правило на чл. 154, ал. 1 ГПК, т.е. молителят следва да установи акта на домашно насилие по време, място и начин на извършване. Макар производството по ЗЗДН да има за основна цел защита на пострадалите лице, установяването на извършено насилие има и съответните санкционни последици. Особената доказателствена сила на декларацията ще е налице само когато по делото няма други доказателства. При колизия на такива е редно да се обърне внимание на всяко от тях, да се съпоставят и едва тогава да се извърши преценка за наличието или липсата на осъществен акт на домашно насилие. Невъзможността да се установят по описания начин безпротиворечиво релевантните за спора факти, обосновава и отказ за издаване на исканата заповед за защита.

В конкретния случай фактическите твърдения, заявени в молбите за защита, досежно проявено от ответницата психическо насилие, не се подкрепят от събраните в хода на производството доказателства, включително и тези посочени и събрани по искане на молителите. В показанията на разпитаните по делото свидетели П. и К., първият от които полицейски служител, а втория кмет на селото, не се съдържат никакви конкретни данни и факти за описаните в молбите и декларациите на молителите актове на домашно насилие. Показанията на свидетелите установяват влошените отношения между страните, настъпили след смъртта на техния наследодател по повод оставеното наследство, взаимните обвинения, които страните са си отправяли, издадената заповед за защита по реда на ЗЗДН в полза на молителката Д. С. против ответницата С. М. във връзка с извършени от последната предходни актове на домашно насилие. Описвайки поведението на всяка от страните по делото в показанията си, свидетелите сочат на дългогодишен конфликт и вражда между тях по повод наследствени имоти, но не и актове на домашно насилие, извършени от ответницата на 10 и 11 юли 2023 г. спрямо молителите. Последните в молбите си, с които са сезирали съда, както и в приложените по делото декларации по чл. 9, ал.3 от ЗЗДН, са посочили, че след акта на домашно насилие на 10.07.2023 г. молителката Д. С. е уведомила св. П. в качеството му на полицейски служител по телефона за случилото се, като е поискала да ѝ бъде оказана помощ, а след акта на домашно насилие на 11.07.2023 г. е отишла в кметството на селото и е уведомила лично св. К. в качеството му на кмет на село Тенево, също с искане да ѝ бъде оказана помощ. В показанията на тези двама свидетели, дадени пред ЯРС не се съдържат данни, потвърждаващи сочените от молителката Д. С. конкретни нейни действия по търсене на защита и съдействие от двамата свидетели на конкретните дати, за които се твърди да са извършени актовете на домашно насилие.

В конкретния случай фактическите твърдения, заявени в молбите за защита, досежно проявено от ответницата домашно насилие, не се подкрепят от събраните в хода на производството доказателства, като следва да се съобрази и това, че не всяко нарушение на лично благо или агресивно поведение следва да се квалифицира като насилие по смисъла на ЗЗДН, а само онова, с което целенасочено се нанасят вреди на пострадалия, надхвърлящи тези, свързани с влошени отношения между близки.

Районния съд, като е достигнал до същите правни изводи е постановил правилно и законосъобразно решение, което не страда от пороците, визирани във въззивната жалба и следва да бъде потвърдено, а въззивната жалба– да се остави без уважение.

Въззиваемата С. М. е направила искане за присъждане на разноски пред въззивната инстанция, но не е представила доказателства за направени такива, поради което и такива не следва да ѝ се присъждат.

С оглед изхода на делото въззивницата Д. И. С., действаща лично и като

настойник на И. С. Христов, няма право на разноски.

Същата следва да бъде осъдена да заплати в полза на ЯОС държавна такса в размер на 12.50 лв. Въпреки изхода на въззивното производство, не се дължи държавна такса за въззивната жалба в частта, в която се търси защита за И.Х., тъй като молбата е за защита на лице, което е поставено под пълно запрещение (арг. от чл.11, ал.3 от ЗЗДН).

Така мотивиран, Ямболският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 559 от 13.11.2023 г., постановено по гр.д. № 1774/2023 г. по описа на Ямболския районен съд.

ОСЪЖДА Д. И. С., с ЕГН ***** да заплати в приход на бюджета на съдебната власт по сметка на ЯОС сумата от 12.50 лева, представляваща държавна такса, както и 5.00 лв. държавна такса при служебно издаване на изпълнителен лист.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, съгл. чл.17, ал.6 ЗЗДН.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____